

Liceul Teoretic "Gheorghe Șincai"
Str. Avram Iancu 33, Cluj-Napoca
Tel/Fax: 0264-592951
Cod poștal: 400083

**PROGRAMĂ PENTRU TESTAREA ELEVILOR
ÎN VEDEREA TRANSFERULUI
LA LICEUL TEORETIC „GHEORGHE ȘINCAI”, CLUJ-NAPOCA**

LIMBA LATINĂ

CLASELE IX-XII

Cluj-Napoca, 2015

Notă de prezentare

Subiectul de **limba latină** vizează competențele generale și cele specifice, precum și conținuturile asociate acestora, din programele școlare în vigoare pentru disciplina menționată, la specializarea *filologie*.

Scopul evaluării este de a verifica nivelul de cunoștințe și competențe atins de elevi în studiul limbii latine, ca parte integrantă a ariei curriculare definitorii pentru specializarea filologie, *Limbă și comunicare*. Astfel, în mod esențial, evaluarea la disciplina limba latină urmărește ca elevii:

- să dovedească practic, pe un text dat, cunoașterea unor elemente lexicale și gramaticale fundamentale, comune limbii latine, limbii române și altor limbi moderne;
- să facă asocieri elementare (lexicale, gramaticale etc.) între limba română și limbile moderne prin intermediul fondului lor comun (competențe de transfer interlingvistic și intercultural);
- să înțeleagă și să aplice rațional și pragmatic terminologia din limbajul filologic (conform programelor școlare la limba latină, limba și literatura română, limbile moderne studiate);
- să-și structureze un demers logic și critic de abordare a problemelor de limbă, cultură și civilizație studiate.

Itemii sunt elaborați în funcție de clasa și semestrul în care elevii doresc transferul, în conformitate cu standardele stabilite de programele școlare în vigoare, precum și de manualele aprobate de Ministerul Educației. Structura subiectului pentru testare permite rezolvarea acestuia în 40 de minute din totalul de 120 al testului.

Programa pentru testare cuprinde, pe lângă *Nota de prezentare*:

- Competențe generale
- Competențe specifice și conținuturi asociate acestora, pentru clasele IX-XII
- Alte precizări
- Modele de subiecte

Competențe generale

- 1. Receptarea, analiza, aplicarea în exerciții și transferul unei varietăți de structuri lingvistice din texte scrise în limba latină**
- 2. Folosirea instrumentelor de analiză literară în scopul interpretării unor texte din literatura latină (doar pentru clasele XI-XII)**

Competențe specifice și conținuturi asociate

N. B. Competențele și conținuturile marcate cu asterisc (*) se adaugă în cazul testării pentru transfer în semestrul al II-lea al clasei respective; ele nu se cer, așadar, și pentru semestrul I.

CLASA A IX-A (semestrul II)

1. Receptarea, analiza, aplicarea în exerciții și transferul unei varietăți de structuri lingvistice din texte scrise în limba latină

Competențe specifice	Conținuturi asociate
1.1. Anticiparea elementelor de conținut ale unui text latin pe baza unui titlu	<ul style="list-style-type: none"> • substantivul: forme de bază/dicționar, categorii gramaticale (declinare, gen, număr, caz); declinările I-III¹ (teme, terminații cazuale, particularități) • adjectivul: formele de bază ale adjectivelor de clasa I; regula acordului; recunoaștere pe text • verbul: <i>esse</i> și verbele regulate (diateza activă) – categorii gramaticale (conjugare, mod, timp, persoană, număr), tema prezentului, desinențele personale²; indicativul prezent și imperfect • funcțiile sintactice ale substantivului și verbului la mod personal, prin analogie cu limba română: subiect, atribut, complement direct, complement indirect, complemente circumstanțiale studiate în gimnaziu, predicat verbal/nominal, nume predicativ • elemente minimale de vocabular (conjunția <i>et</i>, adverbul <i>non</i> etc.) • topica obișnuită a unui enunț în limba latină
1.2. Recunoașterea organizării interne a unui enunț/text latin	
1.3. Identificarea unor detalii de ordin gramatical în enunțuri și texte	
1.4. Utilizarea coerentă a vocabularului pentru înțelegerea unui text latin	
1.5. Identificarea sensului global într-un text de complexitate redusă	
1.6. Traducerea în limba română a unor texte scurte	

1 – în cazul declinării a III-a nu se cere cunoașterea terminațiilor cazuale, cu excepția formelor de bază

2 – se cere doar cunoașterea desinențelor aferente persoanei a III-a

Precizări:

1. Elementele de cultură și civilizație prevăzute de programa școlară în vigoare nu vor face obiectul testării, dar cunoașterea lor este necesară pentru studiul disciplinei în liceu.
2. Subiectul constă într-un text la prima vedere (adaptat dintr-un autor clasic sau elaborat de comisia de examinare), de 30-35 de cuvinte, cu vocabular anexat, pe baza căruia vor fi formulate cerințe de traducere și analiză gramaticală.

CLASA A X-A

1. Receptarea, analiza, aplicarea în exerciții și transferul unei varietăți de structuri lingvistice din texte scrise în limba latină

Competențe specifice	Conținuturi asociate
1.1. Anticiparea elementelor de conținut ale unui text latin pe baza	<ul style="list-style-type: none"> • substantivul: forme de bază/dicționar, categorii gramaticale (declinare, gen, număr, caz); declinările I, II, III, IV*, V* (teme, terminații

unui titlu	cazuale, particularități)
1.2. Recunoașterea organizării interne a unui enunț/text latin	<ul style="list-style-type: none"> • adjectivul: forme de bază/dicționar, categorii gramaticale, regula acordului; adjectivele de clasa I și a II-a; gradele de comparație*, comparația neregulată*
1.3. Identificarea unor detalii de ordin gramatical în enunțuri și texte	<ul style="list-style-type: none"> • pronumele: posesiv, reflexiv, relativ* (recunoaștere pe text) • verbul: <i>esse</i> și verbele regulate – forme de bază, categorii gramaticale (conjugare, mod, timp, diateză, persoană, număr), structura formelor verbale la mod personal; timpurile indicativului, conjunctivului și infinitivului formate pe tema prezentului (diateza activă; diateza pasivă*)
1.4. Utilizarea coerentă a vocabularului pentru înțelegerea unui text latin	
1.5. Identificarea sensului global într-un text de complexitate redusă	<ul style="list-style-type: none"> • prepozițiile <i>in, ad, ante, post, a(b)</i> • funcțiile sintactice ale părților de vorbire studiate, prin analogie cu limba română: subiect, atribut, complement direct, complement indirect, complemente circumstanțiale studiate în gimnaziu, predicat verbal/nominal, nume predicativ
1.6. Traducerea în limba română a unor texte scurte	<ul style="list-style-type: none"> • elemente minimale de vocabular • topica obișnuită a unui enunț în limba latină

Precizări:

1. Elementele de cultură și civilizație prevăzute de programa școlară în vigoare nu vor face obiectul testării, dar cunoașterea lor este necesară pentru studiul disciplinei în liceu.
2. Subiectul constă într-un text la prima vedere (adaptat din C. Iulius Caesar, *De bello Gallico*), de 30-35 de cuvinte, cu vocabular anexat, pe baza căruia vor fi formulate cerințe de traducere și analiză gramaticală.

CLASA A XI-A

1. Receptarea, analiza, aplicarea în exerciții și transferul unei varietăți de structuri lingvistice din texte scrise în limba latină

Competențe specifice	Conținuturi asociate
1.1. Anticiparea elementelor de conținut ale unui text latin pe baza unui titlu	<ul style="list-style-type: none"> • substantivul: forme de bază/dicționar, categorii gramaticale (declinare, gen, număr, caz); declinările I-V (teme, terminații cazuale, particularități)
1.2. Recunoașterea organizării interne a unui enunț/text latin	<ul style="list-style-type: none"> • adjectivul: forme de bază/dicționar, categorii gramaticale, regula acordului; adjectivele de clasa I și a II-a; gradele de comparație, comparația neregulată
1.3. Identificarea elementelor de ordin gramatical în enunțuri și texte	<ul style="list-style-type: none"> • pronumele: posesiv, reflexiv, relativ, demonstrativ (<i>hic, is, ille</i>)¹ • verbul: <i>esse</i> și verbele regulate – forme de bază, categorii gramaticale (conjugare, mod, timp, diateză, persoană, număr), structura formelor verbale; timpurile indicativului, conjunctivului și infinitivului formate pe tema prezentului (ambele diateze) și pe tema perfectului (diateza activă; diateza pasivă*); participiul perfect pasiv
1.4. Utilizarea coerentă a vocabularului pentru înțelegerea unui text latin	<ul style="list-style-type: none"> • prepozițiile <i>in, ad, ante, post, a(b), cum, ex</i>
1.5. Identificarea sensului global într-un text de complexitate medie	<ul style="list-style-type: none"> • funcțiile sintactice ale părților de vorbire studiate, prin analogie cu limba română: subiect, atribut, complement direct, complement indirect, complemente circumstanțiale studiate în gimnaziu, predicat

1.6. Traducerea în limba română a unor texte scurte/medii	verbal/nominal, nume predicativ <ul style="list-style-type: none"> ● sintaxa frazei: subordonatele relative, infinitivale* 2 ● elemente minimale de vocabular ● topica enunțului; topica frazei
---	--

1 – în cazul pronumelor demonstrative nu se cere cunoașterea integrală a formelor cazuale, ci doar formele lor de bază

2 – în textul dat pot apărea și alte tipuri de subordonate (e.g. circumstanțiale), fără a fi însă necesară cunoașterea lor teoretică (vor fi precizate elementele necesare traducerii lor)

2. Folosirea instrumentelor de analiză literară în scopul interpretării unor texte din literatura latină *

Competențe specifice	Conținuturi asociate
2.1. Analiza și interpretarea unor texte literare prin prisma reflecției personale referitoare la instituții politice și culturale ale Romei	<ul style="list-style-type: none"> ● clase sociale și instituții politice republicane (senatul, consulatul, adunările populare)* ● <i>cursus honorum</i>* ● criza epocii republicane*
2.2. Identificarea elementelor definitorii pentru arta discursului	<ul style="list-style-type: none"> ● biobibliografia ciceroniană* ● structura și compoziția discursului oratoric clasic*; curente oratorice și mărci ale acestora*
2.3. Interpretarea unor elemente specifice gândirii socio-politice și filosofice romane	<ul style="list-style-type: none"> ● Cicero, <i>In Catilinam</i>, I* ● elemente de analiză stilistică (conform programelor școlare la limba și literatura română)*

Precizări:

1. Pentru transferul în semestrul I, subiectul constă într-un text la prima vedere (adaptat din C. Iulius Caesar, *De bello Gallico*), de 30-35 de cuvinte, cu vocabular anexat, pe baza căruia vor fi formulate cerințe de traducere și analiză gramaticală.

2. Pentru transferul în semestrul al II-lea, subiectul constă în:

a) un text la prima vedere (adaptat din C. Iulius Caesar, *De bello Gallico*), de 20-30 de cuvinte, cu vocabular anexat, pe baza căruia vor fi formulate cerințe de traducere și analiză gramaticală;

b) un chestionar sumar (întrebări structurate), pentru evaluarea cunoștințelor și competențelor de cultură, civilizație și literatură.

CLASA A XII-A

Precizări:

1. Pentru transferul în semestrul I:

a) se vor urmări competențele și conținuturile detaliate mai sus, pentru clasa a XI-a;

b) subiectul constă într-un text bilingv (latin-român), extras din *Catilinarele* ciceroniene, pe baza căruia vor fi formulate cerințe de traducere și analiză literară (v. modelul de subiect).

2. Pentru transferul în semestrul al II-lea:

a) se vor urmări competențele și conținuturile de literatură latină, conform programei școlare în vigoare (epicureismul, Lucretius, Catullus, Vergilius);

b) subiectul constă într-un text bilingv (latin-român), extras din opera unuia dintre autorii precizați la punctul a), pe baza căruia vor fi formulate cerințe de analiză literară.

Alte precizări

Pentru pregătirea testării sunt valabile manualele aprobate de Ministerul Educației și Cercetării Științifice: <http://www.edu.ro/index.php/articles/23366>.

Se recomandă, de asemenea, parcurgerea programelor școlare la limba și literatura română, care pot fi consultate la: <http://www.edu.ro/index.php/articles/curriculum/c556+587+/>.